

03/2013

Masarykova ZŠ v Dolní Rovni

ŠKOLNÍ NOVINY

Zajímáš se o to, co se chystá ve škole?

Víš, co zajímá Tvé spolužáky?

Chceš poznat mnoho nového?

Chceš si hrát?

Tak neváhej a jdi do toho !!!!!!!!!!!!!

Děni ve škole

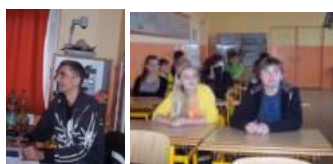
Dne 24. 2. 2013 v 19:42 se narodil p. uč. Tereze Kadlecové syn Vojtíšek. Váží 3700g a měří 53cm. Vojtíškovi i mamince přeje hodně zdraví.

Přednáška 26. 2. 2013

Drogy, gamblerství a nákaza virem HIV, to je peklo, kterým si prošel p. Horných, lektor protidrogové prevence. Pan Horných absolvoval besedu se žáky 6. až 9. ročníku. Jeho autentické vyprávění žáky natolik zaujalo, že pro mnohé to bylo téma, o kterém si budou povídat a přemýšlet nad ním ještě dlouho. Doufejme, že se to projeví i v jejich jasných životních postojích, až se s drogou setkají.

Ivana Pokorná

Dne 18. 3. 2013 se uskutečnila akce pod názvem „Párty se zdravou pětkou“, které se zúčastnili žáci 6. – 9. ročníku.

Ve dnech 28. – 29. 3. 2013 opustíme školu a všichni se budeme připravovat na nadcházející Velikonoce. Do školy se vrátíme

.....

Velikonoce

Velikonoce jsou nejvýznamnějším svátkem křesťanů a podle jejich pojetí se váží k ukřižování a zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Svůj původ mají s největší pravděpodobností v pohanských tradicích a oslavách jara, ačkoli si jejich počátky mnohé společnosti vykládají různě.

Podle katolické tradice jsou Velikonoce vyvrcholením 40denního postního období. Jejich termín je pohyblivý a určuje se podle prvního jarního úplňku, jelikož slunce a měsíc měly od pradávna rozhodující vliv na určování času.

Velikonoce připadají na první neděli po jarním úplňku po rovnodennosti. Mohou tedy proběhnout kdykoli mezi 22. březnem a 25. dubnem. Vlastním svátečním velikonočním dnům předchází šest postních týdnů a každá ze šesti nedělí má své jméno podle dříve udržovaných specifických rituálů příchodu jara: Pučálka, Pražná, Kýchavá, Družná, Smrtná a poslední Květná neděle. Také jednotlivé dny pašijového (svatého) týdne mají svá pojmenování. Zatímco na Modré pondělí bylo v minulosti zvykem neuklízet, o Žlutém úterý se muselo výhradně uklízet. Na Škaredou středu, kdy Jidáš zradil Ježíše, pálili kněží snítky kočiček, které byly posvěceny předcházejícího roku na Květnou neděli. Lidé by se ten den neměli mračit, aby jim to nezůstalo po zbytek roku. Zelený čtvrtek je spojován s Kristovou poslední večeří. Jelikož se tento den traduje, že zvony odletěly

do Říma, jejich zvuk na vesnicích nahradily hrkačky, jimiž obvykle malí chlapci zaháněli Jidáše. Na **Zelený čtvrtek** by se měly jíst pouze zelené pokrmy.

Velký pátek připomíná ukřižování Krista a ten den by se měl držet největší půst. Bílá sobota se nese v duchu příprav na slavnost Vzkříšení a Boží hod velikonoční přináší velké hodování po dnech hladovění. Tradičními velikonočními pokrmy jsou jidáše, mazance a velikonoční beránci.

Tradice

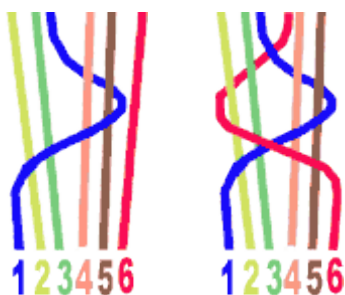
Velikonoce se pojí s řadou tradic, z nichž některé jsou již dávno zapomenuté a jiné se uchovaly dodnes. V české tradici se vžilo jako klíčový den oslav Velikonoc pondělí po Božím hodu velikonočním, které se označuje jako Červené pondělí.

Podle zvyků muži pomocí pomlázek, tatarů či žil šlehají ženy, aby neuschly. Ty je mohou na oplátku polévat vodou (k tomuto účelu dříve v některých oblastech sloužil následující den, takzvané odplatné úterý, kdy děvčata oplácela pomlázkou hochům). Dívky obvykle hochy obdarovávají zdobenými vajíčky.

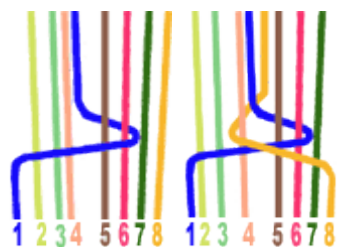
Jak jste na tom s pletením pomlázky? Kdo by si chtěl uplést svoji, ať pozorně čte následující článek ☺

Pomlázka ze šesti proutků pletená do

Proutky rozdělte tak, že máte v každé ruce po třech. Vrchní proutek č.1 z levé strany provlékněte kolem středního proutku č.5 na pravé straně a vraťte na nejspodnější pozici zpět na levou stranu. Totéž udělejte s pravým horním proutkem. Nyní proutek č.2 obtočte kolem proutku č.5 a vraťte mezi proutky č.1 a č.6. Střídavě pokračujte z každé strany až ke konci délky proutků. Nesmíte zapomenout citlivě dotahovat. Na konci svažte proutky provázkem, případně tenkým vrbovým proutkem. Můžete také ozdobit konec pomlázky barevnou pentlí.

Pomlázka z osmi proutků do čtyřhranu

Do každé ruky si vezměte 4 proutky. Proutek č.1 z levé ruky provlékněte horem mezi

proutky č.6 a č.7 a spodem vraťte před proutek č.4. Proutek č.8 z pravé ruka horem provlékněte mezi proutky č.3 a č.4 a spodem vraťte mezi proutky č.1 a č. 5 v horní části. Dále vezměte proutek č.2 z levé ruky a horem provlékněte mezi proutky č.5 a č.6 a spodem umístěte mezi proutky č.1 a č.8. Postupujte dále střídavě z pravé a levé strany až dopletete ke konci proutků. Nesmíte zapomenout citlivě dotahovat. Na konci svažte proutky provázkem, případně tenkým vrbovým proutkem.

Vyzdobte si své bydlení

Dokreslí obrázky

Velikonoce v zahraničí

Slovensko

Na Slovensku se slaví Velikonoce velmi podobně jako v Čechách, jen s tím rozdílem, že po Velikonočním pondělí následuje tzv. odplatné úterý, kdy chodí na pomlázku děvčata a šlehají chlapce. Příprava na Velikonoce na Slovensku obvykle začíná ruku v ruce s jarním úklidem a zdobením domácností pučícími větvíčkami a barevnými stužkami. Pouze jednou za rok a to právě na Velikonoce se peče zakulacený bochánek "paška". Pondělí otvírá prostor pro velikonoční veselí, pro pomlázku, spojenou s koledováním. Dalším zvykem je polévat děvčata vodou, anebo je házet do potoka či rybníka. Důvodem je předat životodárnou fyzickou i duševní sílu vody milované osobě – děvčeti.

USA a Velká Británie

Odtud pochází tradice velikonočního zajíčka, který schovává nadílku v zahradě a děti ji hledají. Děti ve školách vyrábějí zdobené velikonoční klobouky. K jídlu připravují šunku se zeleninou a brambory, v některých rodinách jehněčí. Pečou se buchty z kynutého těsta zdobené křížem (symbol ukřižování).

Rusko

V Rusku (je zde pravoslavná církev) se totiž drží starého juliánského kalendáře, tedy všechny církevní svátky (jako Vánoce, Velikonoce...) se slaví se zpožděním. V době našich Velikonoc (první neděle po jarní rovnodennosti a úplňku) tak Rusové mají teprve Vrbnou (naši Květnou) neděle. Datum se vypočítává pomocí tabulek - paschální.

Veselé a radostné svátky jara mají i zde řadu tradic a obyčejů - tradiční barvení a zdobení vajíček, které si přátelé darují

na důkaz vzkříšení a třikrát se políbí na tvář; předchází jim čtyřicetidenní půst (začíná po skončení jarní hody - Maslenice).

O svátcích se také hodně jí - ale jen jídla studené kuchyně, žádná teplá jídla ani ryby se nesmí, Rusové znají i mazanec a beránka. Nenašli bychom zde ale pomlázku.

Austrálie, Francie, Holandsko

Na Velikonoce hledají děti v zahradách schovaná vajíčka, sladkosti a hračky, která jim nadělil velikonoční zajíček. Ve Francii uslyšíte každý den zvony, které zvou věřící ke mši. Neuslyšíte je pouze od Zeleného čtvrtka do Bílé soboty. Traduje se, že zvony v tuto dobu odletěly do Říma, kde jsou požehnány a zpátky se vrací s vajíčky a sladkostmi pro hodné děti. Říká se, že kdy zvony letí z Říma zpět do Francie, že všechny ty dobroty a sladkosti - vajíčka, kuřátka, zajíčky - padají dolů, kde si je děti hledají v zahradách.

Francouzi jsou velkými labužníky a milovníky čokolády. Proto jsou obchody zaplaveny čokoládovými vejci, zajíčky.

I v Holandsku hledají děti vajíčka, která jsou schovaná v zahrádkách. Starší děti s nimi pak hrají různé hry.

Německo

V Německu se vyrábějí slaměná hnízda, která rodiče schovávají v domě nebo na zahradách a schovávají do nich velikonoční zajíčky, vajíčka a jiné sladkosti. Ráno pak děti chodí a hledají onu nadílku. Dalším zvykem je tzv. velikonoční strom, který je ozdoben vajíčky a jinými velikonočními dekoracemi a dobrůtkami.

Březen – měsíc čtenářů

Charakteristika projektu

Březen měsíc čtenářů je celostátní událost, jež má podpořit čtení a čtenářství v České republice. Organizátorem a vyhláškovačem je Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP). Akce se koná od roku 2010 a navazuje tak na projekty Březen – měsíc internetu, který se každoročně uskutečňoval v letech 1998–2008 a Březen – měsíc knihy probíhající ve 2. polovině 20. století. Myšlenka podpořit čtenáře stávající i potenciální přirozeně vyplynula z naplnění předchozího projektu Březen – měsíc internetu, když jeho organizátoři usoudili, že po desetiletém působení již není třeba internet propagovat. Nultého ročníku se zúčastnilo více než 200 knihoven z celé České republiky.

Cíle projektu

Jak již bylo zmíněno, v centru pozornosti stojí čtenář a čtení ve všech podobách, což ostatně dokládají slova organizátorů: „V centru našeho zájmu je čtenář a čtení, tedy ne kniha (předmět) ani knihovna (instituce), ale každý čtenář (knihy, časopisu, e-zdrojů; aktivní uživatel knihovny i ten, který v knihovně nikdy nebyl a (zatím) ani být nechce.“ Mezi další cíle, které byly vytyčeny, patří např. zmapování čtenářství a nečtenářství v ČR, zjištění důvodů, které vedou k tomu, že čtenáři knihovny nenavštěvují, opětovné vyzdvižení čtení a čtenářství a propojení čtenářů spolu s institucemi vztahujícími

se k této oblasti za účelem společné propagace čtení a čtenářů: „*Dát o sobě vědět: ano, čteme a je nás stále hodně!*“

Proto jsem se rozhodla uspořádat dne **27.3.2013** v učebně Vv akci na podporu čtenářství.

Podpořme čtenářství: (akce je založena na předčítání pohádkových příběhů a povídek. Výstupem této akce bude výtvarné zpracování, na kterém se budou podílet všichni přítomní žáci.

Pokud bude mít tato akce ohlas u žáků, ráda ji kdykoli zopakují ☺

Práce našich spolužáků

Jaro už je za rohem a já běžím rychle ven.

Venku jenom v mikině, svítí slunko v dědině.

Velikonoce se blíží a kluci s pomlázkou se plíží.

Malují se kraslice, tohle nejsou Vánoce.

Zima už je konečně pryč a já můžu vzít ven míč.

Lucie Fojtová 9.roč.

Návštěva jezdeckého centra

Před několika dny jsem měla jedinečnou možnost navštívit centrum s jezdeckou stájí. Když jsem přijížděla, zahlédla jsem pozemek plný krásných koní. Nejlepší ale bylo nitro jezdeckého centra. Uprostřed se nacházela jezdecká hala a z obou stran byly boxy pro koně. Vedle haly byla „kruhovka“ (to je jízdárna ve tvaru kruhu) a naproti byl „kolotoč“

pro koně (slouží k uvolnění koně před jízdou a po hodině zase ke zklidnění. Poté jsem viděla několik nejlepších plemenných hřebců ČR i nejlepší sportovní koně ČR. Celý areál byl fascinující a nic podobného jsem ještě nikdy neviděla. Bylo skvělé, když nás známá oslovila k návštěvě tohoto areálu. Pro mě byla nejlepší však sedlovna, protože to tam vonělo suchou kůží sedel. Možná budu mít ještě možnost tento areál navštívit.

Martina Bisová 6.roč.

Smějeme se s pejsky

Fáze soužití se psem:

- 1.Do domu pes nesmí.
2. No dobře, do domu smí, ale jen do některých místností.
3. Pes smí do všech místností, ale nesmí lehat na nábytek.
4. Pes smí lehat jen na starý nábytek.
5. Tak jo, smí lehat všude na nábytku, ale nesmí spát s lidmi v posteli.
6. OK, pes smí do postele, ale jen když ho tam pán zavolá.
7. Pes smí spát v posteli, když se mu zachce, ale nesmí zalézat pod peřinu.
8. Pes smí pod peřinu, jen když ho tam pán pozve.
9. Pes smí spát pod peřinou každou noc.
10. Lidé mohou pod peřinu jen se svolením psa.

Pozdě večer prochází tmavým parkem osamělá žena. Ze tmy se naráz ozve: "Stůj!" - žena se zastavila. "Lehni!" -

žena si lehla na zem. "Plazit!" - vyděšená žena se raději začala plazit. Po chvíli se nad ní skloní muž a ptá se jí: "Paní je vám něco? Já tu sice cvičím svého psa, ale doběhnu vám pro doktora, jestli potřebujete?!"

Při vyšetřování: Komisař: „Jaká byla poslední slova poštovního doručovatele?“ „Hodnej pejsek.“, odpoví svědek.

Technické zajímavosti

Jaderné ponorky mají oproti klasickým plavidlům kromě mnoha dalších především jednu podstatnou výhodu, totiž výdrž. Mohou na moři plout nepřetržitě i roky, horší je to s ale posádkou.

Dá se říci, že lidské posádky představují u dnešních nukleárních ponorek nejslabší článek. I sebelépe vycvičený voják či vojačka prostě nemůžou ve stísněných prostorách ponorkového trupu trávit roky svého života. Při tom tyto ponorky mají palivo a energii i na 30 let služby, i když palivové články do reaktorů se z bezpečnostních i ekonomických důvodů mění jednou za 15 až 25 let.

Ponorka Saphir měří na délku 100 metrů, na výšku má 22 m a na šířku 33 m, což znamená, že ve své kategorii patří k těm menším. Prostory musejí pojmut 65 námořníků, 12 nižších důstojníků, devět vyšších důstojníků a kapitána. I když je to posádka relativně malá, stejně není na palubě dostatek postelí pro všechny. Proto se chodí spát na směny, někteří se muse-

jí spokojit i s lůžky zaklíněnými mezi torpédy a raketami. Na rozdíl od amerických a britských ponorek není na Saphiru místo ani pro případné speciální jednotky, jež z nich bývají vysazovány. Saphir nese 12 mezikontinentálních raket a v přídí má šest torpédometů ráže 533 mm, které jsou nabíjeny automaticky. Síla z reaktoru je rozváděna elektricky, takže ponorka je velmi tichá, k čemuž přispívá i vodní tryskový pohon. Na hladině je Saphir schopen dosáhnout rychlosti až 45 km/h, pod vodou je to pak 67 km/h. Maximální hloubka, do které se může potopit, činí 3 km.

Češi jsou národem vynálezců, stát vydá v průměru dva patenty denně

Ne nadarmo se říká "zlaté české ručičky", nejnovější statistická data potvrzují, že Češi jsou národem zlepšovatelů a vynálezců.

Mezi nejslavnější české vynálezy například patří:

- Kontaktní čočky* – Otto Wichterle
- Oblouková lampa* - František Křižík
- Bleskosvod* – Václav Divišek
- Ruchadlo* – bratřenci Veverkové
- Lodní šroub* - Josef Ressel
- Rozlišování základních krevních skupin* - Jan Jánský
- Chemická analýza za pomoci polarografie* – Jaroslav Heyrovský
- Plastická trhavina Semtex* – S.Beran
- Kinesiskop* – Jan Evangelista Purkyně

Jak vzniklo slovo

Bleší trh

Bleší trhy v současnosti prodávají většinou drobné a sběratelské předměty, v minulosti to byly klasické trhy druhé kategorie, které byly často špinavé a vyskytovaly se zde blechy. Výraz byl poprvé použit ve francouzštině "marché aux puces". Možným vysvětlením je i to, že tyto trhy se často přemísťovaly z místa na místo jako blechy.

Mayday

Známý výraz námořníků a pilotů, kteří se dostali do problémů. Jde o fonetický přepis francouzského slova "m'aider", které znamená "pomoz mi". Roku 1927 bylo zakotveno v radiotelegrafické smlouvě International Radio Telegraph Convention.

Piknik

Výraz je složen z francouzských slov pique-nique. Pique znamená ležerní styl jídla, který na pikniku praktikujeme. Nique je koncovka, která nemá vlastní význam a byla přidána jen pro lepší slovní rytmus.

